

چون

ده بیت به

ماموستایه کی سه رکه و توانو؟

پوخت کردن و وهرگیرانی

ماموستا فلاح حسن

برسیار و وہ لامن شد رعن

مالپه ری به هه شت و وہ لامه کان

ba8.org
walamakan.com

هه میشه له گه لمان بن بو به رهه می نوی

چون ده بیت به ماموستایه کی سه رکه و تورو؟

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

چون ده بیت به مامۆستایەکى سەرکەوت تۈۋو؟

پېشەكى

سوپاس وستايىش بۇ خوداي زانا و دانا، كە لە پىيگەي پىينووسەوە مرفقى فىركردووه ، وە شت گەلەكى فىركردووه كە پېشتر نەيزانىيە، وە درودو سلاؤ لەسەر باشتىرىنى مامۆستاكان وە شارەزاترىنى پەروھردىكاران وە لەسەر خانەوادە و هاوەلانى تاپقۇزى دوايى.....

گومانى تىدا نىيە كە لە رېڭىرىنى ئەمپۇدا پېشەي فىركردن و فىركارى بۇوهتە پېشەي زۇرىنەي ئەندامانى كۆمەلگە، وە دەبىينىن رېڭانە لاوانى فىرخواز لە زىادبووندان ، ئەمەش واى كردۇوە كە مامۆستايىان و فىركارانىش لە زىادبووندابن، لەم روانگەشەوە پىويىست بۇوه لەسەر ھەمووان كە ئەم پېشەيە گرنگى پى بىدەن و پېشى بخەن لە پىئناو پەروھردىكردن و پىيگەياندىنى فىرخوازەكان، بەلكو ئەو فىرخوازانە لە داھاتوودا بېنه تۇۋىيکى بە پىت و خشتىكى بىتەو لەبنىياتنانى كۆمەلگادا ، وە لە پىئناو گەيشتن بەم ئامانجە ، پىويىستە دەرگاكان والا بىرىن لە نىوان فىركارو فىرخواز، وە مامۆستا خۆشەويىست بىرىت لەلای ھەموو فىرخوازىك بەمەش مامۆستا سەرکەوت تۈۋو دەبى لە بوارەكەيداۋ پەيامەكەي دەگاتە شوينى مەبەست و گوفتارو ئاپاستەكردىنەكانى وەردىگىرىت ، چونكە خۆشەويىستى پالنەرە بۇ چاولىكىردن و ھۆكارييکى بە هيىزە بۇ گوپىرايەلى كىردن و وەرگىتن و بەجى ھىنانى داخوازىيەكان، وەھەتا خۆشەويىستى و لەيەك گەيشتن لە نىوان فىرخوازو فىركار زىاتر بىت ئەوا رېڭەي فىرپۇون و وەرگىتن و بەجىھىنەن ئامۆستا زىاتر دەبىت، وەبە پشت بەستن بەياساي ((خۆشەويىست ھەميشە گوئى رايەلى خۆشۈستۈراوهكەيەتى)) كورتە باسىك سەبارەت بەپىگاكانى سەرکەوتتى مامۆستا لە پرۆسەي فىركردن دەخەينە پېش دەستى خوينەران بەگشتى و چىنى مامۆستا و فىركاران بەتايىھەتى بۇ ئەوهى بتوانىن دلى فىرخواز بۇ لای خۆيان و بابەتى خوينىدەكە رابكىشىن و لە ئەنجامىشدا ئەم كارە بەسەرکەوتتى پرۆسەي خوينىدەن بشكىتەوە، كە پىگاكان خۆى لە (٢٤) خال دەبىنېتەوە كە بىرىتىن لە:

چون ده بیت به ماموستایه کی سه رکه و توه؟

یه که م: نیاز پاکی و خودا مه به است بون له کاره کاندا:

ئەمەش بريتىيە لەھى كە ماموستا نيازى خۆى پاك بكتە وە مە به ستى لە فىركرىنداد رەزامەندى خوداي گەورە بىت پىش ئەھى هۆكارىيەك بىت بۇ بىزىيى ژيان ، ئەمەش بۇ ئەھى پاداشتى دواپۇنى لە دەست نەچىت، وە پاشان كاره كەي بە باشتىن شىۋاز و بەبى كەم و كورتى و كەم تەرخەمى و پىشت گۈئ خستن بەرىيە ببات ، بەلکو ئە و بې مۇوچە يەي كە وەرى دەگرىت لە برى كاره كەي پاداشتىيەكى پاك و حەلآل و بەفەر بىت.

دووھم: داواي يارمەتى كردن لە خوداي باڭدەست:

ئەمەش يەكىكە لە گرنگەتىن هۆكارەكانى سەرکەوتى ماموستا و سازدانى كردى وەھى چاك و پەروھەردى رەسەن و گوفتارى دروست، ھەر بۆيە داواكىرىن (الدعا) چەكىكى بە تواناو توپشويەكى بە پىزە، خوداي گەورە دەفەرمۇيت: **﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادٍ عَنِّي فَإِنِّي فَرِیبٌ أَجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلَيْسَتْ جِيْبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ﴾** (البقرة: ۱۸۶).

واتا: ھەر دەمىن بەندەكانى من پرسىياريانلى كەيىت دەرىبارەي من ئەھى بىن گومان من لىييانە وە نزىكىم، وە نزاي نزاكاران گىرادەكەم و داواكانيان وەلام دەدەمە وە ھەر كاتى هاوارو نزاملى بکەن، دەھى با ئەوانىش بە دەنگ منه و بىن و بپوام پى بەھىن بەلکو پىي راست بىرۇنە وە ھەر بۆيە دەبى ماموستا زۇر داوا لە خواي گەورە بكتە كە سەرکەوتى بكتە ، و يارمەتى دەرى بىت لە پىش خستنى كاره كانى .

چون ده بیت به ماموستایه کی سه رکه و تورو؟

سییم : هه لسوکه و تی جوان له گه ل فیر خوازان :

چونکه هه لسوکه و تی جوان هوکاره بۆ دروست بوبونی خوشە و یستی له گه یشتن له نیوان فیر کارو فیر خوازو دله کان له یه کتر نزیک ده کاته وه ، هه روکو شاعیر ده لیت : (أَحْسَنَ إِلَى النَّاسِ أَسْتَعْبَدُهُ . قلوبهم ، فطالما أَسْتَعْبَدُ الْإِنْسَانَ إِحْسَانٌ) .

واته : چاک بە له گه ل خه لک ، دللت ده ده نی و پووت تی ده کەن ، وە هه میشه سروشتی مرۆڤه کان بۆ لای چاکه ده چى .

چوارم : خاکی بوبون و بئی فیزی :

ئەمەش يەکىكە لهو هوکارانەی کە فیر خواز له ماموستاکەی نزیک ده کاته وه ، خوای گه ورە دە فەرمویت : ﴿وَالْخِفْضُ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ [الشعراء: ٢١٥] واته : بالى بە زەیى و بئی فیزی و نەرم و نیانیت را خە بۆ ئەو ئیماندارانەی گویت لى دەگرن و شوینت دە کەون .

ھەروەها ھاوەلی بە ریز (عیاض) پەزای خوای لى بیت له پىغەمبەرى خواوه (صلی الله علیه وسلم) بۆمان دە گىرپىتەوە کە فەرموویتى : «إِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوا حَتَّى لا يَفْخَرَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ ، وَلَا يَبْغِي أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ» [رواه مسلم] . واته : خوای گه ورە سروشى بۆ كردوم و ئەمرى پى كردوم کە بئی فیز و خاکى بن، وە باکەس شانازى و فەخر نەکات بە سەر كەسى ترەوە ، وە باکەس ستهم له كەسى تر نەکات .

تواضع تکن كالنجم لاح لنظر
على صفحات الماء وهو رفيع
ولاتك كالدخان يرفع نفسه
إلى طبقات الجو وهو وضع

چون ده بیت به مامۆستایە کى سەرکەوت تۈۋو؟

واتە: بىن فىز بە وەكى ئەستىرە بەرز دەبىتەوە ، لەسەر پۇوى ئاۋىش دەردەكەۋى ھەر بەرزى، وە ھەرگىز وەك دووكول مەبە سەرەرايى بەرزبۇونەوەي بۆ چەندىن چىنى ئاسمان ھەرنزىم و بىن كەلك و بىن نرخە.

پېنجەم: روح سوکى و قىسە خوشى:

گالىتەكىدىن و روح سوکى لە سنورىيکى ديارى كراودا يەكىكە لەو ھۆكارانەي كە خوشى دەخاتە دلى فىرخواز و بارگرانى و گرژى دور دەخاتەوە و دلەكان زياڭىز لە يەكەوە نزىك دەكاتەوە ، و فىرخواز زياڭىز گویرايەل دەكات بۆ وەرگرتىنى وانەكان.

شەشم: ئامۆڭگارى و ئاپاستەكىدىن و رې نموونى كىرى:

ئەمانە ھەمووى و پىشاندانى بەزەيى و خوشەويىتى بۆ فىرخوازان بە بىن جياوازى ، خۇ چىرۇكى پىغەمبەرى خوا (صلى الله عليه وسلم) لەگەل مەنداڭ جولەكە باشتىرىن بەلگە و ئامۆڭگارىيە بۆ ئىيمە ، كە چون ئاپاستە كىرىن و ئامۆڭگارى پىغەمبەرى خوا (صلى الله عليه وسلم) بۇوه ھۆى رېڭاربۇونى لە ئاڭرى دۆزەخ درودو سەلامى خوداى لە سەر بىن ، بۆيە زۇر گىنگە فىركار بەردەواام ئامۆڭگارى و رېنەمونى پىشانى فىرخوازان بىدات.

چون ده بیت به مامۆستایە کى سەرکەوت تۇو؟

حەوتهم: رېزگرتن لە فىرخوازان و گوئى بۇگىرنىيان و بوارى پرسىارىرىن و گفتۈگۈ كىرىن

پېيان:

ئەمەيش ھۆكارىكە بۆ بەرزىرىنى وەرى وەرى فىرخواز و ھەست كىرىنىان بە لىپرسراۋىتى بەرامبەر بە خاڭ و ولاتىان، بەلام سوکايىتى پى كىرىن و پەراوىز خستىيان بى ئومىدىان دەكتا، و وەيان دەپوخىنیت و ھەستىان بىرىندار دەكتا مامۆستايى سەرکەوت تو ئەوه دەزانىت كە گويىگرتن لە فىرخواز وا لە خودى فىرخواز دەكتا كە ئەوانىش گوئى لە مامۆستا بىگىن، و رېز گرتن لە فىرخواز پېزى ئەوان بە دەست دىنلىت.

ھەشتم: رووخۇشى و بزە بەخشىن:

ئەمەش يەكىكە لەو ھۆكارانەي كە دل ئارامى دەبەخشىتە فىرخواز و ئامادەيىان تىيا بەدى دەھىنلىت لە وەرگرتن و تىكەيشتنى ئەو بابەتەي بۇيان باس دەكرىت لە لايەن مامۆستاكەيانەوه.

هاوهلى خوشەویست (جریر) ئى كورپى (عبدالله) پەزاي خواى لى بى دەلىت : " ما رأى رسول الله صلى الله عليه وسلم إلا تبسم " متفق عليه . واته : (هىچ كات پىغەمبەرى خوام نەبىنیوھ ئىللا بزە لەسەر لىيو بۇوه) ئەوهش شتىكى بەلگە نەویستە كە ناخى مەرقەكان ئارام دەبىت و خوشحال دەبىت بە كەسى پەروخۇش و بزە گرتۇو وە بىزاز دەبىت لە كەسى درۇ و مۇن .

چون ده بیت به ما مُوستایه کی سه رکه و تتوو؟

ذویمه: دوروکه و تنهوه له توندو تیژی:

پیویسته له سه رمامۆستا نه رمونیان بیت له گەل فیرخوازدا، چونکە نەرم و نیانى وا له فیرخوازان دەکات كە زووتر له وانەكان تى بگەن و هەموو ئەو شتانە وەربگەن كە مامۆستا باسى دەکات بە پىچەوانە تۈندوتىيى كە ھۆكارە بۇ دوور كەوتىنەوهى فیرخواز له مامۆستاكەي، و بهمهش رقيان له مامۆستاكە بىتەوه و هيچ لەوانەي كە مامۆستا دەيلىت و داخوازى دەکات وەرناڭرن، ئەوهتا خواي گەورە بە پىغەمبەرەكەي (صلى الله عليه وسلم) دەفەرمويىت : ﴿وَلَوْ كُنْتَ فَطَّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَأْنْفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ﴾ [آل عمران: ١٥٩] واتە: ئەگەر تورەد قسە پەق و بى بەزەيى تۈندبويتايىه ، ئەوا هەمووان بلاۋەيانلى دەكردى و كەس بەلاتەوه نەدەما.

وہ پیغہ مبہری خوا (صلی اللہ علیہ وسلم) دھرمیت دھرمیت: «مَا كَانَ الرِّفْقُ فِي شَيْءٍ إِلا زَانَهُ، وَمَا نُرِعَ مِنْ شَيْءٍ إِلا شَانَهُ» (رواه مسلم (۴۶۹۸)) واتھ نہ رم و نیانی له هر شتیکدا بیت جوانی دھکات ، وہ له هر شتیکدا دھریکریت ئے وا ناشرین دھبیت.

و ه مرؤفي توندوتیز نه ک تنهها خهکي به لکو ئاژهلى بى زمانيش لىي پادهکات چ جاي ئهو
فېرخوازانه که پيوسييان بەھەمۇ سۆز و خۆشەۋىستەکە.

چون ده بیت به ماموستایه کی سه رکه و توانو؟

دهیم: به خشین:

له وانه یه له ناو قوتا بخانه کاندا چهندین فیرخوازی ههزار و هه تیوو هه بن و پیویستیان به یارمه تی هه بیت، بؤیه یارمه تی دانی مادی ئه م جوره فیرخوازانه به شیوه یه کی نهیئنی و به بی ئه وهی ببیتنه هۆی برينداركردنی ههستی له پیش چاوی فیرخوازه کانی تر هۆکاريکه بۆ دل پاگرتني ئه و فیرخوازه و زياتر گرنگی دانی به پرفسه خویندن و هه روہها ئه و په پی باوه رو متمانه لەلايەن فیرخوازان دروست ده کات کاتیک که ده بین ماموستا که يان گرنگی پى ده دهن و ههست به ئازاره کانی ده کەن و پشت گوئى ناخەن.

يانزهيم: ليبوردهي و چاپوشىكىدەن لە هەلەكان:

خواي گهوره سه بارهت به كەسانى ليبورده و ئه وانه توره يى خويان ده خونه و ده فەرمۇيت: ﴿وَالْكَاطِلُونَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ [آل عمران: ۱۳۴] واته : ئه و كەسانى كەرقى به تىنى خويان ده خونه و ده وانه كە له خەلكى ده بۇورن ئه وا خواي گهوره چاكەكارانى خوش ده وىت.

وھ چىرۆكى پىغەمبەرى خوا (صلى الله عليه وسلم) لەگەل ئه و كابرا دەشته كىيە كە لە ناو مزگەوتدا مىزى كرد و هاوه لان پەلاماريان داو ويستيان لىيى بىدەن كە چى پىغەمبەرى ئازىز داوايلىكىردن كەوازى لى بىنن، وھ پاشان بەنەرمى و لە سەرخۇيى پىيى ووت كە ئەم شوينە شوينى پەرسىنە نەوهك ئه و جوره كارانه، كابراش لە ئەنجامدا دەستى بەرزى كە دەشەن و لە خواي گهوره پارايە و بۆ پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) بە تەنها، ئەمەش بە هۆى كارىگەرى نەرمى و ليبوردەيى و بۇ.

چون ده بیت به مامۆستایە کى سەرکەوت تۈۋۇ؟

وھ مامۆستا لە کاتى وانە و تىنە وھ و لە کاتە کانى تىرىشىدا ھەندىك ھەلە و سەرکىشى فىرخوازى بەرچاو دەكەۋىت كە ھەندىك جار ئەو ھەلانە بەمە بەستە وھ نىيە و تەنانەت ھەندى جار بەمە بەستىشە وھ فىرخواز ھەلە دەكەت بەلام شتىكى بچووكە و شايىھنى ئەوھ نىيە گەورە بکرىيەتە و دەبىت چاپۇشىلى بکرىيەت كە ئەمە يان زۇرجار ئەنجامى باشتىرى دەبىت لە سەر سەرزەنلىكىرىدەن و شكانە وھ و قىسى ناشرين پى ووتىن.

دوازىھىم: ئارام گرتىن لە سەر ئازار و ناپەحە تىيە کانى فىرخواز:

بە راستى ئارام گرتىن لە سەر كىشە و گرفتە کانى فىرخواز جىڭە لە وھى دەبىتە پاداشت و چاكە بۇ مامۆستا ئەگەر لە پىناو خواي گەورە دا ئەمە بکات، ئەوا باشتىرىن چارە سەرىشە بۇ زۇرىك لە و كىشە و گرفتائى كە بۇ زانە دىنە رېكەمى مامۆستا و بەرپىوبەر بە تايىھتى كە ئەو فىرخواز بە كەسىكى شەپەنگىز نەناسرابىيت.

سیانزىھىم: قبولىكىرى دەنەنە دانان بە ھەلەدا:

ئەگەرچى زۇرىك پىيان وايە كە ئەمە لە كەسايىھتى مامۆستا دادە بەزىنېت بەلام بەپىچە وانە وھ ، دان نان بە ھەلە و وەرگرتىنی رەخنە ئەنەنە فىرخواز بە سىنگ فراوانىيە وھ جۇرىك لە متمانە لە لاي فىرخواز دروست دەكەت و فىرخواز چىتەر ھەست ناكات كە كەسىكى لە خۆبائى و (معقد) وانە ئى پى دەلىتە وھ ، جىڭە لەمەش مامۆستا دەبىت سوود لە ئامۆژگارى ورەخنە و ئاراستە كىرىدى كە سانى شارە زاتى لە خۆى وەربىرىت وەك بەرپىوبەر سەرپەرشتىيارو مامۆستايى بە ئەزمۇن.

چون ده بیت به ماموستایه کی سه رکه و تورو؟

چواردهیم: راگورینه و هاوکاریکردن له گه ل نیداره و ماموستایانی تر:

ئەمەش بۆ زیاتر بەرەو پیش بردن و باشتىر كردىنى ئاستى خويىندن و گوئى گرتىن بۆ سكاراكان و تاوتوى كردىن پىشەتەكان وە ولدان بۆ چارە سەركەرنى كىشەكان بە گونجاوتىرىن و خىراترىن پىكى.

پانزەيەم: پاداشتكىردىن و دىيارى بە خشىن بە فىرخوازى يە كەمە كان و ئەو فىرخوازانى كە

بەمەستى نيداره و ماموستاييان دلى راگرن:

ھەر وەك زانراوه كە پىغەمبەرى خوا(صلى الله عليه وسلم) چەندىن جار دىيارى بە خشىيە بە كەسانىيەك كە تازە موسولمان بۇون ، وە ھەندى جارىش كەسانى جىگە لە موسولمانى خەلات كردووه بۆ دل راکىشانى بەرەو ئىسلام ، كەدەكىرى ماموستا و نيداره جىگە لە خويىندكارە يە كەمە كان، ھەندى جار فىرخوازى چالاک لە بوارە كانى تر و تەنانەت ھەندى جار فىرخوازى لواز خەلات بىرىت بەلكو بېتىھەن دەرىك بۆي و بەھۆيە وەھولى زىاتر بىدات.

شازدهيەم: سەرمەشقى چاك (القدوة الحسنة)

ئەمەش لە كىدار و گوفتاردا دەبىت كە كارىگەرېيەكى چاك بەجى دەھىلىت لە سەر پەيوەندى نىوان فىرخواز و ماموستا كە خۆى لە خۆيدا بانگەواز كردىيىكى بى دەنگە بۆ خىر و چاكە ، بۆيە شىياو نىيە بۆ ماموستا كە قەدەغە و رېڭرى لە شتىك بکات و پاشان خۆى پىيى ھەستىت ياخود فەرمان بە شتىك بکات و ئەنجامى نەدات .

چۈن دەبىت بە مامۇستايىھەكى سەركەوتتۇو؟

خواى گەورە دەفەرمۇيىت : ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَمْ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ * كَبُرٌ مَّقْتَأْ عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾ [الصف: ٢، ٣].

واتە : ئەرىئەوانەرى باوهەرتان ھىئاواھ ! بۇ چى شتى دەلىن و رەفتارى پىيىناكەن ؟ * لە لاي خواى گەورە سەختە، كە شتى بلېن و كارى پىيىنەكەن .

وەھەروەھا دەفەرمۇيىت : ﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسُؤُنَ أَنفُسَكُمْ وَإِنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾ [البقرة: ٤].

واتە : ئايىا فەرمان بەسەر خەلکىدا دەدەن بەچاکە ؟ وە خۆتان فەراموش دەكەن(لەگەل ئەمەشدا) كەئىۋە دەورى پەراوه كە(تەورات) دەكەنەوە دەرى ئايىا ژىرىنابىن و تى ناگەن ؟

حەڦىدەيم : ئاماذهكارىيەكى چاك بۇ بابەتەكە و ھەمە جۇرىيىتى لە شىۋازى وانە وتنەوددا :

ئەمەش بەوە دەبىت كە مامۇستا چىرۇكى ھەمە چەشنىيان بۇ باس بکات ، و بىگىرىيەتەوە پاشان پەيوەستى بکات بە واقعەوە كە بى گومان ئەم شىۋازە چىزىيەتى زىاتر دەبەخشىت بە وانەكە ، و سەرنجى فىرخوازان پادەكىشىت و بىزازى و بىتاقەتىان لەسەر ناھىيىت .

ھەڦىدەيم : تاقى كردنەوەكان نەكتە ھۆكاري تۆلە سەندنەوە :

چونكە تاقى كردنەوەكان ئامانج نىن بەلكو فىركردن و پەروردەكردىنى فىرخوازانە لەسەر شىۋازىيەتى دروست و رەسەن ، وە ئەو تاقى كردنەوانە تەنها بۇ ئەوە دانراون كە ئاستى تىيگەيشتنى فىرخوازەكان بىزازىيەت لە مىيانەرى پرۆسەرى فىركردنەكەدا .

چون ده بیت به مامۆستایە کى سەرکەوت تۈۋو؟

نۆزدەيەم: غەم و پەزازە تايىھە كانت مەگوازەرەوە بۇ نىيۇ قوتا بخانە:

ھىچ مروقىيەك نىيە كە كىشەو دلتەنگى پۇوى تى نەكات و پۇوبەپۇوى نەبىتەوە، ئىتە ئەو
كىشەو پەزارانە خىزانى بن يان دەرروونى يان هەر ھۆكارىيەكى تر، بۆيە مامۆستاش وەكو ھەر
مروقىيەكى ترى ئاسايى بەو قۇناغانە ناخۆشانەدا تىپەر دەبىت، بۆيە پىويىستە لەسەر مامۆستا
بەھىچ شىۋەيەك ئەو دلتەنگى وبارە خەمائۇزىانە نەگوازىتەوە بۇ ناو قوتابخانە بۇ ئەوهى
كارىگەرەي نەكاتە سەر شىۋازى پىشكەشكەرنى وانەكەى ، وېھو ھۆيەوە وکەموکورى تىدا
پۇوبىات و زيان بىدات لە فىرخوازەكانى لە كاتىكىشدا ھىچ تاوان وگوناھى ئەوانى تىدا نىيە.

بىستەم: سلاّوكىردىن لە فىرخوازان:

لەكاتى وەرزى خويىندىدا ولهكاتى پشۇوى ھاوينىشدا پىويىستە مامۆستا ھەركاتىكى
فىرخوازىيەكى بىنى سلاّوى لى بکات، كە دەبىتە ھۆى زىادبۇونى خۆشەويسىتى نىوان مامۆستا
فىرخواز ، لەبەر فەرمۇدەكەى پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) كە فەرمۇویەتى : «أَلَا أَدُلُكْمُ
عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابِبُتُمْ : أَفْسُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ » (صحيح مسلم رقم : (٥٤)).
واتە : ئايى رېئىمەيتان نەكەم بۇ شىتىك ئەگەر ئەنجامى بىدەن ئەوا دەبن بە خۆشەويسىتى يەكتەر :
سەلام كىردىن لە يەكتەر و وەلامدانەوە لە نىوانىتانا بلاويكەنەوە.

چون ده بیت به مامۆستایەکی سەرکەوت تۈۋو؟

بىست و يەك : به جوانترین ناو و نازناو بانگى فىرخوازەكەت بکە :

بىڭومان ئەمەش دەبىتە هۆى دروست كىرىدىنى پىرىدى خۆشە ويستى ورپىز لەيەك گىتن، چونكە خۆشە ويسمان پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) ئەم شىۋاژە بانگى كىرىدىنى بەكارھىنداوه لەگەل مەنداڭىدا بۇ نموونە جارىكىيان مەندالىك بالىندىيەكى دەبىت كە زور خۆشى دە ويست كەچى مردارەوە بۇو كە ناوى (نوغەير) بۇو، پىغەمبەرىش بۇ ئەوهى دلى بىاتەوە پىيى فەرمۇو: " يَا أبا عمرى ما فعل النغير ".

بىست و دووو : وورەي فىرخوازان بەرز بکەرەوە :

ئەوهىش بە هاندانى سەرکەوت تۈۋو و دەرچۈۋەكان و بەرزاڭىدەن وەرى وەرى ئەوانەى كە دەرنەچۈونە لە تاقىكىرىدەن وە نەمرەى كە مىان بە دەست ھىنداوه، بۇ ئەوهى يارمەتىيان بىات زىاتر كۆشىش بکەن وەهولى نۇرتىر بىدن تا بگەن بە ھاۋپى سەرکەوت تۈۋە كانىيان.

بىست و سى : يەكسانى و بەيەكچاو سەيركىرىدى فىرخوازان :

ئەمەش پىيىستە رەچاو بىرىت لە كاتى قىسە و ئامۇرگارى كىرىدىيان و پىيدانى زانىارى پىيان، بۇ ئەوهى فىرخوازى ئاست نزم وا ھەست نەكات كە جىاكارىيەك ھەيە لە شىۋاژى مامۆستادا بەرانبەر ئەم وەهاپى زىرەكەكەي، كە لەوانەيە ئەم بەيەكسانى سەيركىرىدە بېتىتە هۆى ئەوهى فىرخوازەكە باشتىر و زىاتر ھەولۇ بىات وەكى ھاۋپىكانى.

چون ده بیت به ماموستایه کی سه رکه و تورو؟

بیست و چوار : خویندنه و هی زیاننامه‌ی پیغمه‌بر ﷺ :

بو ئوهی یادت بکه ویته وه که شیوازی هه لسوکه و تی پیغمه‌بر (صلی الله علیه وسلم) چون
بووه له گهله هاوه لانیدا له پیگه‌یاندن و پیدانی زانست و زانیاری پییان، چونکه ئه و باشترین
ماموستاو پیشه‌وایه بو ئیمه که شوینی بکه وین و چاوی لی بکهین له هه موو کاروباریکماندا،
خوای گهوره ده فه رمویت ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ
الْآخِرِ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ [الأحزاب: ۲۱].

واته: به راستی له پیغمه‌بری خودا پیشه‌نگ و سه‌رمه‌شقیکی چاک هه‌یه بو ئیوه بو ئوهی
چاولیکه‌ری بن بو که‌سانیک که ئاوه‌تە خوازی گه‌یشنن به‌خوا و پاداشتی بقژی دوایی ویاد و
زیکری خواش نور ده کهن.

جا له کوتاییدا ئهی ماموستای به‌ریز و خوشه‌ویست:

هه رکام له م سیفاتانه تیدا یه ئه‌وا سوپاسی خوا بکه و به‌رده‌وام به له سه‌ری، و هه‌ول بده
سیفه‌ت وئاکاره‌کانی تریش جیبه‌جی بکه‌یت و شیوازی نوی بدؤزیته وه، بو ئوهی له پیشه‌که‌ی
خوتدا سه‌رکه و تورو بیت وئه و نه‌وه‌یه له به‌رده‌ست‌دایه به‌چاکترین وریک و پیکترین شیواز پی
بگه‌یه‌نیت و توش ببیت به سه‌رمه‌شقیکی چاک بؤیان .

وفق الله الجمیع لما یحب ویرضی، وآخر دعوانا أَنَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وصَلَّى اللهُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ،

وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.

ba8.org
walamakan.com